Redactiunea, Administratiunea, şi Tipografia:
Braşovŭ, piaţa mare Nr. 30.

Scrisorĭ nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimetŭ.

INSERATE se primesc la Administraţiune în Braşovŭ şi la următórele Birourĭ de anunciurĭ:
în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks Nachfolger; Anton Oppelik, J. Dannsber*, în Budapesta: *A. V. Goldberger, Eckstein Bernat*; în Bucurescĭ: *Agence Havas*, Succursale de Roumanie; în Hamburg: *Karolyi & Liebmann*.

Preţulŭ Inserţiunilorŭ: o seriă garmond pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială.
Reclame pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. séŭ 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LVIII.

„Gazeta" iese în fiă-care di.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un anŭ 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
N-rii de Dumineca 2 fl. pe anŭ.

Pentru România şi străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de Dumineca 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.

Abonamentulŭ pentru Braşovŭ
a administraţiune, piaţa mare, Tĕrgulŭ Inului Nr. 30 etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séŭ 15 banĭ. Atâtŭ abonamentele câtŭ şi inserţiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 36. Braşovŭ, Joi, 16 (28) Februarie 1895.

La înmormântarea archiducelui Albrecht.

Braşovŭ, 15 Februarie v. 1895.

In capitala Austriei s'a desfăşuratŭ erĭ, la înmormêntarea archiducelui Albrecht o pompă militară estraordinară. Dér nu atâtŭ acéstă pompă a fostŭ, care a făcutŭ aşa de grandiósă şi imposantă acéstă ceremoniă funebră, prin care s'a dată ultima onóre învingĕtorului dela Custozza, mareşalului şi conducĕtorului armatei împĕrătescĭ, câtŭ mai multŭ participarea la ea în numĕrŭ fórte mare a representanţilorŭ domnitorilorŭ, statelorŭ şi a armatelorŭ din tótă Europa.

Pe lângă prinţiĭ şi trimişii ţĕrilor micĭ a venitŭ din Rusia unchiulŭ împĕratului Nicolae II, marele duce Vladimirŭ cu-o mare suită de representanţĭ ai armatei rusescĭ, între a cărei mareşalĭ se numĕra şi rĕposatulŭ archiduce, care, bucurându-se de simpatii la curtea ruséscă, primi acestŭ titlu de onóre. Din Italia a venitŭ la înmormêntare ducele de Aosta, ca sĕ representeze pe unchiulŭ sĕu, regele Italiei.

Ceea ce a dat şi mai mare splendóre şi însemnătate manifestaţiei de doliu pentru archiducele Albrecht, a fostŭ participarea în persónă la înmormêntare a împĕratului Wilhelm II alŭ Germaniei.

Impĕratulŭ germanŭ a preţuitŭ multŭ virtuţile militare ale archiducelui-mareşalŭ — dice organulŭ ministeriului de esterne din Viena — inima lui e însufleţită pentru alianţa, ce a încheiat'o Germania cu Austro-Ungaria, elŭ o păzesce şi o cultivă şi cu bucuriă a salutatŭ elŭ de aceea înflorirea şi desvoltarea imposantă, ce-o luase oştirea austro-ungară sub consecventa înrîurire şi conducere salutară a mareşalului Albrecht. Elŭ a pusŭ bĕţulŭ de mareşalŭ în mâna învingĕtorului dela Custozza şi l'a distinsŭ cu demnitatea de generalŭ-feldmareşalŭ, ce s'a datŭ eroilorŭ celorŭ mai marĭ ai Prusiei, şi 'lŭ acoperi cu cele mai marĭ onorurĭ, când archiducele s'a dusŭ în persónă la Berlinŭ ca sĕ-i mulţuméscă.

Manifestaţia de doliu a împĕratului germanŭ are dér în aceste momente o însemnătate politică deosebită. Elŭ a voitŭ — cum dice gazeta oficială de Viena — sĕ dea o nouă probă despre raporturile intime şi amicabile dintre puternicele case de Habsburg şi Hohenzollern şi dintre ţĕrile lorŭ.

Mergêndŭ alăturĭ cu monarchulŭ nostru după coşciugulŭ archiducelui Albrecht, împĕratulŭ Wilhelm a adusŭ totodată unŭ omagiu armatei împĕrătescĭ, alŭ căreia conducĕtorŭ a fostŭ rĕposatulŭ archiduce.

La o asemenea festivitate grandiósă funebră, la care a fostŭ representatŭ corpulŭ oficerescŭ conducĕtorŭ alŭ armatei din tótă monarchia, presenţa împĕratului germanŭ în fruntea unei marĭ suite din armata germană, nu putea decâtŭ sĕ contribue la strîngerea legăturilorŭ dintre oştirile celorŭ două împĕrăţii, ceea ce, se vede, este dorinţa cea mai viuă a împĕratului Wilhelm.

Omagiulŭ, ce-lŭ aduce astfelŭ Domnitorulŭ Germaniei armatei austro-ungare este însĕ şi o manifestaţiă pentru unitatea ei şi pentru acelŭ spiritŭ militarŭ, ce l'a cultivatŭ rĕposatulŭ archiduce, şi care spiritŭ a fostŭ şi este atâtŭ de multŭ combătutŭ în partea de dincóce a monarchiei. Şi din acestŭ punctŭ de privire are însemnătate presenţa lui Wilhelm II la înmormêntarea archiducelui Albrecht.

Unŭ romanŭ politicŭ italianŭ.

In numĕrulŭ nostru de Dumineca amŭ adusŭ — după fóia unguréscă „Magyarország" — câteva amĕnunte despre unŭ romanŭ politicŭ italianŭ scrisŭ de directorulŭ academiei technice din Palermo, Giovanni *Guidotti*, sub titlulŭ „*Ebe*". Numita fóiă revine în nr. sĕu dela 26 Februarie asupra acestei importante scrierĭ, şi nu-i prea place, că autorulŭ romanului dă o aşa de mare importanţă Româniloru peste totŭ, şi că se esprimă fórte favorabilŭ despre noi. Credemŭ decĭ de interesŭ pentru publiculŭ cetitorŭ, a da următorulŭ scurtŭ resumatŭ — după „Magyarország" — asupra părţii romanului, în care d-lŭ *Guidotti* vorbesce de Românĭ. Étă, ce dice fratele nostru italianŭ:

„România este o coloniă romană, care a fostŭ fortăréţa înaintată a Romei nóstre puternice străbune, şi care fiindŭ sânge din sângele nostru, trebue sĕ ne fiă amică şi soră! Poporulŭ Românilorŭ a sciutŭ sĕ resiste cu vitejiă, tot-déuna, vehemenţei atacurilorŭ nenumĕrate ale tiranieĭ".

Despre Bucurescĭ d-lŭ Guidotti dice, că rivaliséză cu Neapolulŭ, cu Roma şi cu orĭ-care oraşŭ europénŭ mare. Elŭ laudă fórte multŭ însuşirile poporului românŭ şi amintesce, câtŭ de urbanĭ suntŭ Româniĭ.

Celŭ mai interesantŭ capitulŭ alŭ romanului, este acela, în care vorbesce despre viitorulŭ României.

D-lŭ Guidotti începe acestŭ capitolŭ dicêndŭ, că în monarchia austro-ungară, care este unŭ mosaicŭ compusŭ din cincĭ rasse de popóre (23 milióne Slavĭ, 7·8 milióne Germanĭ, 6 milióne Maghiarĭ, 3 milióne Românĭ, 1.5 milióne Italienĭ), Maghiarii încetulŭ cu încetulŭ acaparéză hegemonia, şi centrulŭ monarchiei acuşĭ va fi Budapesta, fiind-că Austria se rédimă totŭ mai multŭ pe Maghiarĭ. Insĕ autorulŭ crede, că Maghiarii nu vorŭ fi capabilĭ de-a resista influenţei, care atrage pe cei 7 milióne Germanĭ către marele imperiu germanŭ; influenţei, ce-o esercită marea şi puternica Rusiă, asupra celorŭ 23 milióne Slavĭ, pe când Italienii îşĭ îndréptă privirile asupra Italiei, Românii asupra României — şi astfelŭ Maghiariĭ rĕmânŭ cu desăvêrşire singurĭ.

E mai pe susŭ de orĭ-ce îndoială, că gravitarea acestorŭ elemente de popóre către fraţii lorŭ de sânge, va lua proporţii totŭ mai marĭ cu progresulŭ civilisaţiunei. Prin urmare nicĭ nu e de miratŭ, că faţă cu atâtea pericole, ministeriulŭ comunŭ de esterne austro-ungarŭ desvoltă atâta şovăire în drépta şi în stânga.

După părerea d-lui Guidotti, décă într'unŭ mare rĕsboiu europénŭ, Maghiarii vorŭ sĕ-şĭ susţină independenţa, atuncĭ acésta nu se póte altfelŭ, decâtŭ décă provinciile germane se vorŭ ceda Germaniei, părţile italiane Italiei, Ardealulŭ şi Bucovina sudică României, făcêndu-se Budapesta unŭ centru pentru unŭ mare statŭ federativ, în care s'ar uni Bulgarĭ de-a drépta şi de-a stânga Dunărei, Croaţii, Sêrbii, Polonii, Cehii, Moravii şi Rutenii cu Maghiarii, constituindŭ astfelŭ unŭ statŭ Dunărénŭ confederatŭ. Căcĭ în cele din urmă Italia îşĭ va ridica pretensiunĭ asupra peninsulei Istria şi asupra Dalmaţiei, ér România va pretinde pe faţă Ardélulŭ. Insĕ nimicirea Austro-Ungariei nu este consultă, find-că prin acésta s'ar asigura Slavismului o putere preponderantă, Rusia punêndŭ mâna pe $^2/_3$ părţĭ a imperiului, décă ar isbucni rĕsboiulŭ. Cea mai corectă este aşa-déră ideia statelorŭ confederate.

Pentru-ca Ungaria sĕ pótă sta faţă cu atâtea pericole şi sĕ-şĭ susţină independenţa, trebue ca România sĕ devină o fortăréţă de apĕrare contra Ruşilorŭ, ér acésta numai aşa se va puté, décă Ungaria va câştiga prietenia României prin cedarea Ardealului acesteia. Şi aşa pe România o supĕră răpirea Basarabiei, locuită de Românĭ şi nu e mulţămită de locŭ cu Dobrogea, când ea aspiră la Ardealŭ. Rolulŭ regatului românŭ va fi acelaşĭ, care a fostŭ rolulŭ Piemontului, când elŭ a făcutŭ unitatea italiană între Austria şi Francia.....

Leopoldŭ Ováry către pressa italiană.

Leopold *Ováry*, cunoscutulŭ agentŭ alŭ guvernului maghiarŭ în strĕinătate, publică în diarulŭ italianŭ „*Gazzetta di Torino*" dela 23 l. c., în fruntea fóiei, o *scrisóre deschisă către pressa italiană*, în care se încércă a combate învinuirile contra Ungariei, lăţite — cum dice elŭ — din parte *dacoromână şi panslavă*.

In susŭ numita scrisóre Ováry numesce dacoromanismulŭ, o armă comună a reacţiunei şi a panslavismului. Reacţiunea tinde într'acolo, ca sĕ înstrĕineze de către olaltă pe *Maghiarĭ* şi *Italienĭ*, aceste două

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS."

(Reproducerea oprită.)

Din anii 1848—49.

Memorii, de ***Vasilie Moldovanŭ.***

(25) (Urmare).

XXII. Năvălirea lui Hatvani în Abrud. Mai mulţĭ prefecţĭ românĭ arestaţĭ. Vĕrsărĭ de sânge. Dragoşŭ omorîtŭ. Româniĭ învingŭ. Hatvani fuge. Mórtea lui Buteanu.

Pe când disputele s'aprinseseră la gradulŭ superiorŭ, şi când confusiunea era mai mare, începu a-se amesteca diua cu nóptea. In biserică se simţia lipsă de luminărĭ.

Intr'acestea întră pe uşă o servitóre, făcu lui Iancu unŭ semnŭ, la care acesta dispărŭ, aşa dicêndŭ neobservatŭ. După Iancu eşiră fraţiĭ *Corcheşŭ* şi Clemente *Aiudanu*, ér noi ceilalţĭ amŭ mai continuatŭ cu disputele înfocate, până când vĕdêndŭ, că Iancu nu se mai reîntórce, neodihna mi-se urcă la gradulŭ celŭ mai înaltŭ. Imĭ făcui locŭ până la Buteanu, care sta în óre-care depărtare dela mine, l'am trasŭ de vestmêntŭ şi amŭ eşitŭ şi noi.

Afară abia se mai cunoscea diua. Ómeniĭ alergau în susŭ şi în josŭ strigândŭ: „vinŭ Unguriĭ!" Hatvani adecă năvăli în Abrudŭ în fruntea unei oştirĭ de 1500 ómenĭ şi 3 tunurĭ. Unguriĭ din Abrudŭ, cam 500 de inşĭ, înarmaţĭ se aliară cu óstea lui Hatvani, începêndŭ sĕ desarmeze pe toţĭ Româniĭ din Abrudŭ.

Simţindŭ marea primejdiă de mórte, eu am alergatŭ numai decâtŭ la cuartirulŭ lui Buteanu în scóla română. Aicĭ servitorulŭ lui îmĭ spuse, că Iancu, eşindŭ din biserică, s'a urcatŭ pe calŭ, a bătutŭ în feréstra lui Ivanovich (comandantŭ militarŭ), acesta încă s'a urcatŭ pe calŭ şi 4 inşĭ au alergatŭ în galopŭ către Câmpenĭ.

— Pe cai şi la Câmpenĭ! îmĭ dise Buteanu.

— Aştéptă numai atâta, până îmĭ voiu aduce armele şi straiţa cu scrisorile dela cuartirŭ, i-am rĕspunsŭ.

In fugă mare am alergatŭ dela scólă către casele popiĭ din Isbita, unde eram încuartiratŭ. Când am ajunsŭ însĕ în capĕtulŭ uliţei strîmte, şi am datŭ în piaţă, a trebuitŭ sĕ-mi moderezŭ paşiĭ, ca sĕ nu-mĭ atragŭ prin fugă vre-unŭ glonţŭ, căcĭ prin piaţă erau mestecaţĭ cetăţenĭ cu soldaţĭ, ér eu preferiam sĕ cadŭ în luptă făţişă, decâtŭ puşcatŭ din întêmplare.

Am ajunsŭ în pace la cuartirŭ, mi-am luatŭ straiţa, pistólele, şi sabia am ascuns'o subsuóră. Când am datŭ sĕ iesŭ din casă, artileria şi o mulţime de călăreţĭ erau postaţĭ în pórtă, şi Unguriĭ din locŭ cugetai, că vreu sĕ rĕstórne oraşulŭ cu „éljen"-urĭ".

Nu era modru de a puté pĕtrunde cu armele; mĕ întorcŭ, mĕ urcŭ pe trepte în susŭ şi-mĭ aşedŭ armele în hornŭ, ceea ce putui face, căcĭ cuptorulŭ era stricatŭ. Fiindŭ vorba de mórte, orĭ viaţă, îmĭ reculegŭ tóte puterile, iesŭ pe pórtă şi, cam pe lângă păreţĭ, îmĭ făcŭ locŭ şi iesŭ prin piaţă până la scólă. Mi-se părŭ, că am şedutŭ unŭ secolŭ. In acestŭ timpŭ Buteanu putea fugi, dér inima lui cea nobilă nu l'a lăsatŭ, ci m'a aşteptatŭ.

Ne aruncarămŭ toţĭ trei pe cai, ii strîngeamŭ din pinteni, dér abia amŭ trecutŭ pe lângă 5—6 case, şi audiramŭ strigătulŭ Maghiarilorŭ, carĭ se încuartirau pe acolo. Totŭ cu acea repediune ne-amŭ reîntorsŭ, ne-amŭ datŭ josŭ de pe cai şi amŭ alergatŭ la Dragoşŭ.

Aicĭ facŭ observaţiunea, că deşi se pare cam curiosŭ, ca în timpŭ de rĕsboiu inimiculŭ sĕ pótă pĕtrunde neobservatŭ, totuşĭ cine cunósce valea Cerniţei dela Abrudŭ până la Vulcanŭ, acela scie, câtŭ de rare suntŭ pe acolo casele şi uşorŭ îşĭ póte esplica întrarea neobservată a lui Hatvani, cu atâtŭ mai vêrtosŭ, că „armistiţiulŭ" lui Kossuth şi asigurările lui Dragoşŭ, uşurară pe Românĭ de tóte grijile. Este adevĕratŭ, că nĭ-a venitŭ scire despre sosirea Ungurilorŭ, dér ea a venitŭ aşa de târdiu, încâtŭ abia s'a putută folosi Iancu de dênsa, căcĭ c'o jumĕtate de óră mai târdiu, sórtea lui şi a lui Ivanovich n'ar fi fostŭ mai bună, decâtŭ a lui Buteanu şi a mea.

(Va urma).

pripóne de căpetenie ale libertăţiĭ (!!), până cândŭ panslavismulŭ aţîţă pe Maghiarĭ şi pe *Românĭ* uniĭ contra altora, de óre-ce aceştia ambiĭ suntŭ chemaţĭ sĕ dea peptŭ cu invasiunea slavă.

E regretabilŭ, că simpatiile Italienilorŭ pentru Maghiarĭ, în urma defăimărilorŭ daco-române, s'au micşoratŭ. „Pe noi luptătoriĭ vechĭ ai lui Garibaldi" esclamă Ováry, „carĭ amŭ luptatŭ în sute de resbele pentru libertatea popórelorŭ, câtŭ de adêncŭ trebue sĕ ne măhnéscă acestŭ triumfŭ alŭ reacţiunei!"

Ováry provócă pe membriĭ pressei italiene, sĕ vină în persónă în Ungaria, pentru ca sĕ se orienteze asupra stărei Românilorŭ din Ungaria, şi sĕ nu se lase a fi folosiţĭ, ca unelte ale reacţiunei, şi acésta cu atâtŭ mai multŭ, de óre-ce dela Alpĭ şi până la Carpaţĭ, Italia nu are pe nicĭ unŭ prietinŭ mai bunŭ, decâtŭ pe Maghiarĭ (Bravo Poldi!!)

Astfelŭ lucră agentulŭ Ováry în Italia, dér sigurŭ de géba. Nobilulŭ poporŭ italianŭ a ajunsŭ sĕ cunóscă fórte bine pe Maghiarĭ, şi suntemŭ firmŭ convinşĭ, că nu se va lăsa a fi sedusŭ de frasele góle şi de atâtea-orĭ cântate de pseudo-sirenele perciunate îmbrăcate în „Kalpak" şi „Attila".

La aniversarea de 70 anĭ a lui Miletici.

Din incidentulŭ aniversărei de 70 anĭ a conducetorului sêrbescŭ Svetozar *Miletici* diarulŭ vienesŭ „*Parlamentär*" publică unŭ articolaşŭ fórte interesantŭ, pe care îlŭ publicămŭ aci în intregimea sa:

Vinerea trecută îşĭ serbă Svetozar *Miletici* în singurătatea sa, alŭ 70-lea anŭ dela nascerea lui. Şi chiar şi în singurătatea acésta l'a căutatŭ stima şi iubirea poporului sêrbescŭ şi l'a acoperitŭ cu felicitările cele mai sincere şi cordiale. Cum sĕ şi uite Sêrbii pe acestŭ prototipŭ strĕlucitorŭ alŭ patriotismului sêrbescŭ. Mileticĭ este o stea de primulŭ rangŭ pe orisontulŭ sêrbescŭ, şi chiar şi din singurătatea, unde trăesce, îi lucesce sêrbismului tinĕrŭ lumina celui mai curatŭ patriotismŭ şi a iubirei de libertate.

Mergeţĭ, Sêrbilorŭ, pe calea marelui vostru Mileticĭ şi vĕ va suride reuşita fericită! Bĕtrâneţa, trupulŭ şi spiritulŭ slăbitŭ, nu potŭ înfrânge pe luptătorulŭ şi învingĕtorulŭ erou, elŭ stă faţă până la ultimulŭ sĕu rĕsuflетŭ, chiar décă sĕ şi retragŭ din frică mii dintre conluptătorii sĕi. Mileticĭ n'a datŭ nicĭ cu unŭ pasŭ îndĕrĕtŭ. Nicĭ temniţĭ, nicĭ posturĭ de Voivodŭ nu l'au făcutŭ sĕ se clatine. Numai astfelŭ de eroi, numai astfelŭ de caractere potŭ conduce pe popóre la învingere.

Mileticĭ e unŭ oratorŭ, scriitorŭ şi organisătorŭ politicŭ talentatŭ. Vorbirile sale însufleţescŭ, scrierile sale încuragiéză, organisaţiunea sa a stricatŭ multŭ duşmanilorŭ sĕi; elŭ a fostŭ unŭ bărbatŭ deschisŭ. Minciuna nu trecea peste buzele lui. Organulŭ sĕu „*Zastava*" ţinù susŭ şi tare stégulŭ conducerei naţionale: Mileticĭ îlŭ ţinù, stândŭ fără grijă şi fără frică în cele de dintâiu rêndurĭ. De vorbirile sale tunătóre în parlamentulŭ pestanŭ, tremurau tiranii maghiarĭ. Şi pentru de-a scăpa de elŭ, s'au folositŭ de arma, nu neîndatinată, a tradărei de patriă. Dómne Dumnedeule, óre ce nu se póte timbra în Maghiaria, ca trădare de patriă! *Ne potŭ istorisi despre acésta şi conducĕtorii românĭ.* Ce însémnă în casurĭ de acestea imunitatea unui deputatŭ, ce însêmnă legile fundamentale ale statului!

Mileticĭ a fostŭ aruncatŭ în temniţă, pentru ca acolo sĕ pótă cugeta asupra imunităţii şi dreptăţii, asupra legilorŭ fundamentale ale statului şi asupra *liberalismului maghiarŭ.* Tiranisarea lui Mileticĭ cere dela Dumnedeu resbunare, şi va rĕmâné pentru veciă o pétă de ruşine pe maghiarismŭ! Mileticĭ prin chinurile îndelungĭ şi îngrozitóre ale temniţei, a fostŭ înfrântŭ trupesce şi sufletesce — acésta le-a tribuitŭ hienelorŭ — şi pentru aceea *Mileticĭ nu e numai martirŭ, mai multŭ, elŭ pentru Sêrbĭ e unŭ sfântŭ!*

SCIRILE DILEI.

14 (26) Februarie.

Jertfă nobilă pentru cultura română. O scire îmbucurătóre ne vine din Selagiu. George *Filipŭ*, generosulŭ şi neuitatulŭ advocatŭ românŭ, care a rĕposatŭ dilele trecute, *a dăruitŭ „Asociaţiunei transilvane"*, prin testamentŭ, *suma frumósă de* **20,000 florinĭ,** ér *pentru scopurĭ bisericescĭ 4000 florinĭ.* — Fapta acésta generósă asigură neuitatului Filipŭ recunoscinţă vecĭnică din partea némului sĕu, pentru a cărui înaintare şi cultură a jertfitŭ o parte aşa de însĕmnată din agonisêla vieţii sale.

—o—

Din Braşovŭ i-se scrie lui „*Budapesti Hirlap*" o corespondenţă, în care se vorbesce de adunarea Saşilorŭ şi de victoria morală a „Verdilorŭ". Ce ne impórtă pe noi din acéstă corespondenţă este următorulŭ pasajŭ: „E caracteristicŭ în lucru, că pe când cercurile săsescĭ, carĭ suntŭ în comitatele dirigiate odinióră de Bánffy şi de Bethlen Gábor, au aprobatŭ politica deputaţilorŭ saşĭ, pe atuncĭ Saşii din Braşovŭ, guvernaţĭ cu mână blândă, au pornitŭ o luptă desperată contra lui Bánffy. Ca unde va duce acésta se póte prevedé; e sigurŭ şi aceea, că posiţia fişpanului Maurer e sguduită. Comitatulŭ lui este acela, în care naţionalităţile unite atacă totŭ ce este ungurescŭ. *De aicĭ pornesce orĭ-ce mişcare de naţionalitate; aicĭ e cuibulŭ Dacoromaniştilorŭ; aicĭ vinŭ Dumineca matadorii principalĭ ai Ligei valahe; diarele naţionale de aicĭ înjură dilnicŭ şi pe faţă pe Maghiarĭ; aicĭ ţinŭ adunărĭ ascunse şi pe faţă naţionalităţile:* şi tóte acestea sub mantaua politicei de pace. Bánffy, care este avisatŭ aşa de multŭ la spriginulŭ Saşilorŭ, nu se va bucura multŭ de amiciţia de arme a Braşovenilorŭ".

—o—

Stégurĭ confiscate. Din Reşiţa se scrie lui „Pest. Ll.", că cu ocasiunea balului arangiatŭ de Românĭ în 14 l. c., sala de balŭ a fostŭ decorată cu stégurĭ naţionale române. Poliţia de acolo confiscă trei dile mai târdiu stégurile şi le duse la fisolgăbirăiatŭ, care apoi le-a predatŭ judecătoriei cercuale din Bocşa. Ce vorŭ mai face „patrioţii" maghiarĭ şi dintr'asta? Dór vorŭ intenta procesŭ celorŭ, carĭ au luatŭ parte la balŭ?

—o—

Generalulŭ Poenarŭ la Majestatea Sa. După o telegramă a „Agenţiei Române", d. generalŭ Poenaru, ministrulŭ românŭ de rĕsboiu, care s'a dusŭ sĕ represinte pe M. S. Regele Carolŭ la înmormêntarea archiducelui Albrecht, a fostŭ primitŭ alaltăerĭ în audienţă privată de către M. S. monarchulŭ nostru.

—o—

Cărţĭ scolare pentru ţinuturile locuite de naţionalităţĭ. Reuniunea scolară centrală a profesorilorŭ dela scólele medii din Budapesta a adresatŭ o rugare către ministrulŭ de culte şi instrucţiune publică, în care cere, ca pentru scólele medii ale naţionalităţilorŭ sĕ se compună manuale de limba maghiară deosebite. Acésta se motivéză prin împrejurarea, că manualele de adĭ, carĭ se folosescŭ în scólele medii, suntŭ pré grele pentru elevii gimnasiilorŭ confesionale, deórece cei mai mulţĭ nu înţelegŭ limba maghiară în stilŭ mai mare şi mai adêncŭ. Afară de acésta mulţĭ scolarĭ nu au banii necesarĭ pentru procurarea de manuale scumpe, şi profesorii suntŭ fórte îngreunaţĭ la propunere din manuale, pe carĭ cei mai mulţĭ elevĭ nu le pricepŭ. — Scopulŭ acestei rugărĭ este evidentŭ. Dascălii ungurĭ vréu, ca maghiarisarea sĕ progreseze mai repede şi mai uşorŭ. Se mai dică apoi cineva, că n'au „durere" Maghiarii de bietele naţionalităţĭ?

—o—

Despre cele douĕ proiecte de lege politice-bisericescĭ, organulŭ clericalŭ-catolicŭ din Alba-regală, „*Fejérmegyei Napló*" scrie următórele: „Décă tóte au sĕ se întêmple pe cum plănuesce guvernulŭ şi după cum au anunţatŭ foile maghiare oficióse, atuncĭ camera magnaţilorŭ încă pe la începutulŭ sĕptĕmânei viitóre din nou va avé înaintea sa proiectele despre libera esercíare a religiunei şi despre recepţiunea ovreilorŭ, carĭ încă în tómna trecută au fostŭ odată respinse din partea magnaţilorŭ. Pertractările, ce ministrulŭ-presidentŭ Bánffy le-a avutŭ cu câţĭ-va magnaţĭ din oposiţiă, în ceea ce privesce mai alesŭ neconfesionalitatea, n'au avutŭ nicĭ unŭ resultatŭ, şi ast-felŭ amintitele proiecte, după tótă probabilitatea, *din nou vorŭ avé sĕ fiă respinse.* Oposiţia în politica bisericéscă a casei magnaţilorŭ îşĭ are neschimbatŭ punctulŭ sĕu de vedere: se luptă pentru principii, ér nu pentru vorbe góle şi pentru ast-felŭ de modificărĭ, carĭ ar lăsa neatinsă esenţa numitelorŭ proiecte. In ceea ce privesce acum pertractarea acestorŭ proiecte, trebue sĕ ceremŭ, ca mai întâiu proiectulŭ despre libera esercíare a religiunei sĕ se pună în desbatere, pentru-că numai acesta va limpedi situaţiunea. Presupunêndŭ, dér neadmiţêndŭ, că acestŭ proiectŭ ar avé sĕ fiă votatŭ, atuncĭ recepţiunea nu mai póte forma obiectŭ de discuţiune, ci devine simplu de prisosŭ. In proiectulŭ despre libera esercíare a religiunei se cuprinde deja trecerea, pre cum totŭ în acestŭ proiectŭ se cuprinde şi cu privire la Ovrei atâtŭ educaţiunea religiósă a copiilorŭ, câtŭ şi trecerea. Va sĕ dică, totŭ ceea ce aflămŭ în numitulŭ proiectŭ cu privire la Ovrei, se espune înc'odată separatŭ şi în proiectulŭ de recepţiune. Prin urmare totulŭ depinde dela votarea asupra primului proiectŭ".

—o—

Fracţiunea lui Justh, care s'a desbinatŭ de către cea a lui Ugron-Polonyi, s'a constituitŭ sub numirea de „partida independentă şi dela 48". Foile ungurescĭ spunŭ, că ei 'i se va alătura şi fracţiunea-Eötvös, şi că îndată după reîntórcerea sa din Neapol, Franciscŭ Kossuth va păşi înaintea opiniei publice cu unŭ manifestŭ-programŭ. Se dice, că numĕrulŭ acestei partide raliate cu fracţiunea Eötvös va fi de 52, adecă majoritatea.

Afacerea şicanelorŭ postale.

în Senatulŭ Românŭ.

Interpelarea d-lui **V. A. Urechiă** desvoltată în şedinţa dela 28 Ianuarie v. 1895.

Interpelarea mea, dise d-lŭ Urechiă, nu are nicĭ unŭ scopŭ duşmănescŭ, ci e numai o deşteptare, o tragere de clopotŭ de alarmă, ca sĕ audă cei, carĭ ne guvernéză, pentru a-se gândi, ce se face cu corespondenţa nóstră postală, prin care ne punemŭ în relaţiunĭ cu lumea şi cu fraţii noştri de peste munţĭ.

Afirmă, că reciprocitatea cu privire la respectarea convenţiunilorŭ telegrafo-postale nu e deplină din partea Ungariei. Pe căi arbitrare guvernulŭ dela Budapesta a călcatŭ şi nesocotitŭ convenţiile internaţionale. Nu numai telegramele nu potŭ transita pe teritoriulŭ Ungariei, décă textulŭ lor nu convine şovinismului celui mai ignorantŭ micŭ împiegatŭ dela birourile telegrafice ungurescĭ, dér nicĭ colete postale închise nu mai putemŭ trimite cu siguranţă fiă pentru Ungaria, fiă pentru transitŭ. Şi când e vorba de corespondenţa postală închisă, nu numai secretulŭ scrisorilorŭ este violatŭ, dér nicĭ măcarŭ aşa violate, scrisorile n'ajungŭ la adresele lorŭ.

Ca ilustrare spune, că o telegramă, în care corespondentulŭ cerea sĕ 'i se reserve unŭ numĕrŭ de şuncĭ, a fostŭ secuestrată, dicêndŭ, că are cheiă, că şuncile însemnéză o combinaţiune neamică statului ungarŭ. Ei, cândŭ e vorba de şuncĭ se pune în periculŭ statulŭ ungarŭ. (Ilaritate).

Citéză apoi art. 4 şi 16 din convenţiunea postală internaţională, revisuită la Viena în 1891, şi dice, că în contra disposiţiilorŭ clare a acestorŭ articole, guvernulŭ ungarŭ a secuestratŭ în numĕróse rêndurĭ colete postale şi colete espediate cu calea ferată, şi nu numai, că nu li-a acordatŭ transitulŭ, dér le-a secuestratŭ definitivŭ.

Acestorŭ colete secuestrate li-s'a reservatŭ o sórte neprevĕdută, s'au datŭ în judecată (mare ilaritate), şi judecătoriĭ le-au condamnatŭ nu numai la confiscare, dér la ardere, ca sub inchisiţiă, autodafe în o piaţă publică (Murmure). Vorbitorulŭ însu-şĭ a trimisŭ unŭ coletŭ cu cărţĭ italienescĭ pentru Italia; acelŭ coletŭ s'a arsŭ în piaţa publică, bine înţelesŭ, afară de esemplarele, carĭ s'or fi secuestratŭ din curiositate, chiar de judecătoriĭ condamnatorĭ, pe séma lorŭ.

Dér şi mai gravă, decâtŭ afacerea coletelorŭ, este aceea, a nerespectului, a violărei secretului corespondenţei private.

Art. 2 din convenţiunea telegrafică şi postală internaţională din Parisŭ dice: „Guvernele contractante, se îndatoréză a lua tóte disposiţiunile necesare pentru a asigura secretulŭ corespondenţelorŭ şi buna lorŭ espediare".

Art. 7 reservă statelorŭ contractante „facultatea de-a opri transmiterea unei telegrame periculóse pentru siguranţa statului, séu care ar fi contrare legilorŭ ţĕrei, ordinei publice, séu bunelorŭ moravurĭ".

In carĭ din aceste categoriĭ pune-vomŭ telegrama cu şuncile? Dér şi acéstă reservă nu se referă la transitulŭ telegramelorŭ, ci numai la espediarea lorŭ în interiorulŭ statului.

Dér lasŭ telegramele. Sĕ mi-se arate însĕ unŭ singurŭ articolŭ, în care se autoriséză violarea secretului epistolarŭ, orĭ în care se autoriséză nepredarea scrisorilorŭ închise la adresa lorŭ? Etă tocmai ce se petrece de mai multŭ timpŭ în vecina ţéră.

Aséră primiĭ o scrisóre de la ministrulŭ actualŭ de justiţiă din Francia, D. Trarieux, rĕspundêndŭ la o salutare a nóstră, a acelora carĭ, ca şi mulţĭ dintre D-vóstrĕ, faceţĭ parte din „Conferinţa interparlamentară pentru pace". D. Trarieux, ministrulŭ unui mare Statŭ, îmĭ scrie: „*avant tout, justice*".

Intrebŭ, după care *justiţie* se oprescŭ corespondenţele, pe carĭ le trimitemŭ peste munţĭ şi se violéză secretulŭ lorŭ?

Suntemŭ departe de definiţiunea, ce Voltaire da postei. 'Mĭ place sĕ facŭ puţină literatură, când sunt faţă cu unŭ domnŭ ministru în adevĕrŭ literatŭ, D. Al. Lahovari.

Voltaire dicea, că poşta este: „legătura tuturorŭ afacerilorŭ, a tuturorŭ negociaţiunilorŭ, absenţiĭ devinŭ prin ea presenţĭ, ea este consolaţiunea vieţiĭ".

Astădĭ, în Ungaria, cu guvernulŭ pretinsŭ liberalŭ, nu mai póte avé cine-va afacerĭ cu nimenĭ, nu mai potŭ exista relaţiunĭ comerciale, industriale; nu mai poţĭ vorbi cu unŭ absentŭ iubitŭ alŭ tĕu, nu mai poţĭ consola pe unŭ amărîtŭ, de câtŭ cu scirea, cu învoirea guvernului ungurescŭ, şi în mĕsura, ce lui îi convine!.... (Bravo).

Ne-amŭ întorsŭ la timpurile de carĭ vorbea Montesquieu, timpurĭ în carĭ posta nu era pentru trebuinţele comerciului, industriei, a relaţiunilorŭ de tótă natura, ci mijloculŭ, *ca guvernulŭ sĕ cunóscă tóte scrisorile supuşilorŭ sĕi, sub pretextŭ, de a se apĕra contra conspiratorilorŭ de statŭ.*

E multŭ mai rĕu astădĭ în Ungaria, decâtŭ pe timpulŭ, pe care'lŭ înfieréză Montesquieu, totŭ mai era pe vremea aceea óre-care pudóre; nu se viola secretulŭ epistolarŭ, *mărturisindŭ, că s'a violatŭ.* Era sistemulŭ cunoscutŭ sub semnele de „*cabinetulŭ negru*", unde pe furişŭ se deschideau plicurile, se citea scrisórea, se punea apoi la locŭ în plicŭ, şi se da la adresă, după ce se luau informaţiunile dorite.

Astădĭ Ungaria a făcutŭ progrese; ministrulŭ poştelorŭ, D-lŭ Lukáts Bela, sub pretextŭ de a-şĭ apĕra statulŭ contra nu sciu cărorŭ fantastice conspiraţiunĭ, nu mai are nevoiă de „cabinetulŭ negru"; nicĭ măcarŭ justiţia n'a pus'o la serviciulŭ birourilorŭ postale, ci o administraţiă, durerosŭ, docilă din punctŭ de vedere alŭ arbitrarului. Căpitanulŭ, prefectulŭ, poliţaiulŭ vine la biroulŭ postalŭ şi se ocupă de fiă-care scrisóre, ce sosesce din România. Sĕraciĭ împiegaţĭ ungurĭ! Trebue sĕ le mărescă léfa, căcĭ au multă trébă!

S'a supĕratŭ rĕu Ungaria, că amŭ acusat'o în lucrările nóstre şi în pressa strĕină de făptuirile ei faţă cu *Româniĭ* de peste munţĭ. Dér nu-i va fi lesne nicĭ acum, sĕ se spele de oprobriulŭ, ce va acoperi înc'odată cavalerismulŭ şi aşa disulŭ liberalismŭ alŭ acestui statŭ, prin asemenĭ procederĭ postale. (Vocĭ: aşa este!)

Arată apoi cum procedéză guvernulŭ ungarŭ pentru a viola secretulŭ scrisorilorŭ ómenilorŭ celorŭ mai liniştiţĭ. Arată cuprinsulŭ cunoscutei ordinaţiunĭ a fostului ministru Lukats Bela. Citéză casulŭ cu Dr. Vuia, căruia 'i s'a inhibatŭ la Aradŭ o scrisóre sosită dela unŭ clientŭ alŭ sĕu, archimandritulŭ dela Buşteni. Citesce citaţiunea, ce a primit'o Dr. Tripon la Bistriţă, în care e provocatŭ sĕ se presenteze la poştă, ca sĕ priméscă o epistolă recomandată dela Pitescĭ (dela unŭ clientŭ alŭ sĕu) şi se adauge: „Te facŭ atentŭ, că décă nu te vei presenta la timpulŭ hotărîtŭ, epistola se va întórce la loculŭ predării, ca neînmânabilă“.

Cu asemenĭ procederĭ arbitrare s'au vătĕmatŭ şi se vorŭ vătĕma totŭ mai multŭ interesele materiale de totŭ feliulŭ ale celorŭ din România. Este dér datoria guvernului ca sĕ se pună capĕtŭ acestei barbarii — nu mĕ sfiescŭ a-o numì aşa, că aşa este.

Apoi nu numai scrisorile nu mai ajungŭ la destinaţia lorŭ, dér cunoscŭ casurĭ când nicĭ chiar mandatele postale nu mai mergŭ la adresele lorŭ. — Citéză aicĭ numai unŭ casŭ, în care s'au trimisŭ 500 Lei unui Pompeiu Marcu cu mandatŭ postalŭ la Budapesta, catulŭ 4-lea, Kalaputza (ilaritate) Nr. 20. Acesta n'a primitŭ banii, carĭ au fostŭ predaţĭ unei persóne, care în locŭ de Pompeiu Marcu, a subscrisŭ *Maria Pompao.*

N'aşĭ voì sĕ înegrescŭ administraţia unei ţĕrĭ vecine; nu facŭ anume casŭ din mandatele neajunse la destinaţiă, dér nicĭ voiu, ca Ungurii sĕ tórne o barilă de cernélă asupra convenţiunilorŭ postale, carĭ sĕ nu mai fiă respectate. Sperŭ, că guvernulŭ ungurescŭ va revenì asupra circularei necalificabile a fostului ministru Bela Lukats. Notaţĭ, că omulŭ, care este chiămatŭ la postă este prevestitŭ, că de nu va venì esactŭ la ora cutare, nu se va mai puté întêlni cu scrisórea. In puterea cărui articulŭ din convenţiunile postale s'au inventatŭ aceste termene de retragere a scrisorilorŭ? Vĕdurăţĭ cum Dr. Triponŭ n'a pututŭ îndeplini misiunea sa de advocatŭ, şi comerciantului din Piteştĭ 'i s'au căşunatŭ pagube.

Lasŭ o sumă de casurĭ, carĭ ar ilustra interpelarea, şi voiu se rogŭ pe guvernulŭ nostru, de a lumina şi convinge direcţiunea postală de peste munţĭ, că cetăţenii României suntŭ jigniţĭ într'unŭ dreptŭ, ce le e garantatŭ de constituţia ţĕrii şi de convenţiunile postale, când nu mai potŭ trimite dincolo de munţĭ, cu siguranţă, că vorŭ ajunge scrisorile şi pachetele postale, fără ca conţinutulŭ lorŭ sĕ fiă cunoscutŭ publicului întregŭ ungurescŭ, cu marea vătĕmare a intereselorŭ comerciale şi cu mare jicnire a adresanţilorŭ, cărora li-se deschidŭ scrisorile trimise din ţéră. Inţelegemă aplicarea de regulamente la corespondenţa osênditilorŭ în temniţe, dér óre Ungaria întrégă este o temniţă universală? (Aplause), că nu se mai póte coresponda cu cei din Ungaria fără controlulŭ guvernului sĕu. (Aplause).

Esistă în convenţiunea postală unŭ singurŭ casŭ, când scrisorile potŭ fi înapoiate, cu respectarea secretului lorŭ. Art. 16 alin. 5 dice, că numai acele corespondenţe nu se distribue pe teritorulŭ unui statŭ „carĭ conţinŭ, *într'unŭ modŭ visibilŭ, inscripţiunĭ, desemnurĭ* etc.“ Bine, sĕ se oprésca la birourile poştale o scrisóre, care ar arăta în modŭ visibilŭ — ce sciu eu? pe liberalulŭ d. Wekerle spênzurândŭ Românii, Saşii — orĭ ce sciu eu ce caricatură, din momentŭ ce aceste suntŭ visibile. Potŭ sĕ le oprésca, căcĭ aşa dice convenţiunea dela 1891; dér atâtŭ şi nimicŭ mai multŭ! Cu ce dreptŭ dér, se procedéză în Ungaria la violarea secretului corespondenţei garantatŭ?!...

Se prevede în art. 23 alŭ convenţiunei hotărîtŭ că în cas de conflicte avemŭ dreptulŭ sĕ apelămŭ la judecarea arbitrilorŭ din uniunea poştală. Şi aci nu mi-se va spune, că nu putemŭ interveni. Ei bine, guvernulŭ, décă nu va fi ascultatŭ amicalminte asupra reclamaţiunilorŭ ce este datorŭ sĕ facă în urma interpelării mele, va fi datorŭ sĕ facă apelŭ la arbitrii prevĕduţĭ de convenţiune, ca sĕ impună guvernului ţĕrii vecine reîntrarea în convenţiune.

Este timpulŭ şi loculŭ, d-lorŭ, ca sĕ vĕ atrag atenţia şi asupra unui altŭ punctŭ: asupra procedimentului guvernului ungurescŭ în privinţa organelorŭ nóstre de publicitate. Carĭ suntŭ, rogu-vĕ, actualmente jurnalele române, carĭ străbatŭ dincolo de munţĭ? Nicĭ chiar gazetele oficióse ale guvernului nostru nu mai străbatŭ adĭ dincolo. Imĭ aducŭ aminte unŭ faptŭ petrecutŭ, — eram tînĕrŭ pe atuncĭ şi lucrulŭ m'a impresionatŭ, — e unŭ faptŭ petrecutŭ sub domnia lui Cuza-Vodă. Ungaria a împedecatŭ intrarea în Ardélŭ a diarului „*Românulŭ*“, Costache Rosetti în o bună diminéţă se duce la Cuza-Vodă, care pe timpulŭ acela abia fusese recunoscutŭ de Domnŭ alŭ *Principatelor-Unite* — nu era, decĭ, nicĭ Domnŭ alŭ *României.* Costache Rosetti îi dise: „Măria Ta, jurnalele nóstre cele 2—3, ce avemŭ în Bucurescĭ şi Iaşĭ nu mai trecŭ peste graniţă, pe când cele din Ungaria vinŭ cu duiumulŭ, cu maldărilе“.

Atuncĭ Cuza-Vodă chiemă îndată pe Liebricht, pe atuncĭ directorulŭ poştelorŭ şi telegrafelorŭ, şi-i ordonà sĕ aplice Ungariei pedépsa talionului, sĕ împedece intrarea în ţéra nóstră a diarelorŭ ungurescĭ, atâtŭ timpŭ până când şi gazetelorŭ nóstre li-se vorŭ lăsa liberă trecere peste hotare în Ungaria. Aşa se făcŭ şi până în câteva dile „*Românulŭ*“ şi alte foi fură admise în Ungaria. Aşa se petreceau lucrurile pe timpulŭ când unui Domnŭ alŭ ţĕrei i-se denega până şi dreptulŭ de a-se numi *Domnŭ alŭ României.* Acum, când trăimŭ în alte timpurĭ, pentru numele lui Dumnedeu, măcarŭ gazetele guvernului nostru de adĭ, sĕ nu pótă pĕtrunde fără nicĭ o pedecă în Transilvania şi în celelalte provincii ungurescĭ?

Dice apoi, că în fiă-care di vinŭ peste frontieră diarele ungurescĭ, pline cu insulte pentru Ţéră, şi chiar pentru tronŭ, şi că aceste infame acusărĭ şi batjocurĭ cetite în ţéră de mulţimea de Ungurĭ, potŭ sĕ devină periculóse.

Ei bine, d-lorŭ, aci nu póte fi de altŭceva vorba, decâtŭ a lucra românesce, şi de acestŭ indemnŭ în adevĕrŭ nu aveţĭ nevoe, fiind-că e certŭ, că şi D-vóstrĕ hrăniţĭ aceleaşĭ sentimente, ca orĭ-ce bunŭ Românŭ. De e aşa, atuncĭ veţĭ dice, ca şi Cuza: sĕ se aplice foilorŭ ungurescĭ mĕsurĭ prohibitóre, cu carĭ Ungaria a întêmpinatŭ pe cele românescĭ dela noi. De ce se temŭ guvernanţii dela Budapesta de câte-va decĭ de jurnale române, carĭ arŭ trece şi arŭ fi cetite în Ungaria? Cine ar fi atâtŭ de naivŭ, care sĕ afirme, că unŭ diarŭ, indiferentŭ, care din România liberă, din Bucurescĭ, orĭ din vre-o altă localitate, ar puté rĕsturna, nu guvernulŭ, dér întregŭ regatulŭ S-tului Ştefanŭ!

Ei, se sciu, d-lorŭ, vinovaţĭ greu cătră némulŭ românescŭ de dincolo, şi de aceea se temŭ sĕ nu fie deşteptaţĭ Românii prin publicitate. (Aplause)....

Avemŭ unŭ altŭ vecinŭ putinte, Rusia, la care unulŭ din d-nii miniştri mĕ tot trimite adesea sĕ reclamŭ o provincie. Ei bine, baremĭ cu puternica Rusie, scimŭ „*où nous en sommes*“.

In Rusia scimŭ, ce avemŭ de făcutŭ; scimŭ, că scrisorile nóstre mergŭ sigurŭ, totdéuna sigurŭ, că nu suntŭ violate secretele scrisorilorŭ nóstre. Scimŭ érăşĭ, că telegramele, carĭ nu convinŭ, se secvestréză. Scimŭ de asemenea, că mandatele poştale mergŭ în siguranţă. Scimŭ, că, décă nu putemu trece pachete de cărţĭ, décă nu putemŭ trece jurnale, avemŭ însĕ mijloculŭ de a-le trece. Nu avemŭ decâtŭ a-le supune la censură prealabilă, — nu alergămŭ la mijloculŭ de contrabandă, la care unŭ amicŭ alŭ meu de pe acele băncĭ avea aerulŭ a mĕ trimite. In Ungaria cea pretinsă cultă, — nu eştĭ totŭ asemenea sigurŭ, care carte, care jurnalŭ potŭ fi acolo admise? Starea acésta de lucrurĭ este în adevĕrŭ netolerabilă....

D. St. Borănescu: Este liberală.

D. V. A. Urechiă: Liberalii de acolo. Eu nu sciu cum vorŭ fi în viitorŭ liberalii noştri, dér sciu, că altă-dată ei au asiguratŭ comunicaţiunea nóstră telegrafo-poştală.

D-lŭ Urechiă încheiă interpelarea sa rugândŭ pe d-lŭ ministru de esterne, în interesulŭ comerciului, alŭ industriei, alŭ relaţiunilorŭ de tótă natura şi în marginea convenţiunilorŭ postale, sĕ bine-voiéscă a interveni, ca sĕ se dea la o parte barbara circulară a lui Lukats. (Aplause.)

Dare de sémă şi mulţămită publică.

Lipova, 12 (24) Faur 1895.

Cu ocasiunea petrecerei de dansŭ arangiată de femeile române din Lipova, în favorulŭ copiilorŭ sĕracĭ dela scólele române din locŭ, la 8 (20) Ianuarie c. — au binevoitŭ a contribui cu oferte marinimóse următorii:

Il. Sa d-lŭ Dr. Iosifŭ Gall, G. Faureanu (Turnu-Severinŭ) câte 10 fl. Th. D. Speranţia (Bucurescĭ) 10 volume din opulŭ sĕu, Omerŭ întineritŭ, în preţŭ de 10 fl. D-na Aurora Perlea (Brăila), M. Moisescu (Bucurescĭ), câte 20 francĭ = 9 fl. 86 cr. Il. Sa d-lŭ Zeno Mocioni, Rvds. d-nŭ Vasilie Beleşŭ, — câte 5 fl., Rvds. d-nŭ Dr. Traianŭ Puticiu, Emanuilŭ Ungureanu, Ioanŭ Suciu, (B. Camloşŭ). Vasilie Deheleanu, D-na Cornelia Sala, câte 3 fl., Ioanŭ Ciuciu (Galaţĭ) 5 francĭ = 2 fl. 46 crucerĭ.

D-na Iacabfii, Laurenţiu Maximilianŭ (Braşovŭ), Melentie Suciu, Iulianŭ Puticiu, Valerie Malesiu, Vasilie Bugoiu, Dr. Waltier câte 2 fl.

D-na Barbara Antonescu (Aradŭ), Dr. Liviu Marcu (Lugoşŭ), Nicolae Garoiu (Zêrnescĭ), I. Beleşŭ (Odvoşŭ), George Trailă, Ecaterina Deutsch, Dr. Oncu (Aradŭ), vĕd. Ema Girndt, Iancu Maximilianŭ, Ioanŭ Fogoraşi, Iosifŭ Daliciu, Stefanŭ Mihailoviciu, Laurenţiu Barzu, N. Tisch, Aurelŭ Micu, Pavelŭ Rotariu — câte 1 fl. La olaltă 108 fl. 18 cr. v. a.

Suprasolvirĭ la cassă: Voicu Hamsea, Kishalmy Ferencz, Ioanŭ Crişanŭ, Vanay Gustav., Ecat D-na Scala, d-na David P. Simon, câte 3 fl. Dr. Ioanŭ Suciu (Aradŭ) 2 fl., Bughi Balint, Zach Iosef, Fogorasy Balint, Alexandru Ciugudeanu, Lazar Ernö, Tölek Bela, Popŭ Lemeny Gavrilă, Teodorŭ Cosma, Iosifŭ Sêrbŭ, Dr. Severŭ Bocşanŭ, Dr. G. Popescu, Isidorŭ Georgeviciu, Cornelŭ Iorgoviciu, Klep Miklos, Benko Pal, Konopan N. Fabriţiu Manuilă, Nicolae Lungu, Svarz Armin, Partenie Popoviciu, câte 1 fl. Blasiu Neagu, Brüner Rosa, N. N., Grünzveig Miklosi, Pavelŭ Felnecanŭ, câte 50 cr. La-olaltă 42 fl. 50 cr. v. a.

In taxe de întrare s'au incassatŭ 173 fl. De totŭ s'au încassatŭ la cassă 215 fl. 50 cr. v. a., la carĭ adaugêndu-se ofertele marinimóse, dau unŭ venitŭ brutŭ de *323 fl. 68 cr.*, din carĭ detrăgêndu-se spesele de 78 fl. 97 cr., resultă unŭ *venitŭ curatŭ de 244 fl. 71 cr. v. a.*

Dreptŭ aceea, comitetulŭ arangiatorŭ alŭ femeilorŭ române, îşĭ împlinesce o prea plăcută datorinţă, când şi pe acéstă cale esprimă cea mai căldurósă mulţumită tuturorŭ acelorŭ P. T. Domnĭ şi Dómne, carĭ au contribuitŭ atâtŭ prin participare câtŭ şi prin oferte şi suprasolvirĭ la succesulŭ satisfăcĕtorŭ alŭ susŭ numitei petrecerĭ.

Pentru Comitetŭ:

Ecaterina Scala, presidentă.
Elena V. Hamsea, cassieră.

Sciri telegrafice.

Viena, 27 Februarie. Majestatea Sa adresà o scrisóre-ordinŭ către generalulŭ de cavaleriă *Piret*, în care, pentru de-a dovedi raportulŭ nobilŭ faţă cu archiducele *Albrecht*, dispune, ca regimentulŭ 9 de dragonĭ, alŭ cărui proprietarŭ-colonelŭ este Piret, sĕ pórte pentru tot-déuna numele lui Albrecht. Piret fù decoratŭ cu marea cruce a ordinului S. Ştefanŭ.

Viena, 27 Februarie. *Imormêntarea archiducelui Albrecht* a decursŭ conformŭ ceremonialului. Impĕratulŭ Germaniei *Wilhelm* merse alăturea cu Monarchulŭ nostru schimbândŭ din când în când câte unŭ cuvêntŭ unulŭ cu altulŭ. O conglomerare atâtŭ de mare de ómenĭ, ca ierĭ, încă *nu s'a vĕdutŭ în Viena.* Numĕrulŭ privitorilorŭ se taxéză la *400.000.* Imbuldéla era câte într'unŭ locŭ atâtŭ de mare, încâtŭ erau în pericolŭ vieţile ómenilorŭ.

Séra la 6 óre se dĕdù la Majestatea Sa unŭ *dineu familiarŭ*, la care luară parte: împĕratulŭ germanŭ şi toţĭ representanţii potentaţilorŭ ţĕrilorŭ streine.

Impĕratulŭ *Wilhelm* făcù visite archiducilorŭ şi prinţilorŭ strĕinĭ apoi făcù dup'amédĭ o visită *de mai multe óre la contele Kálnoky.* Wilhelm pléсă astă séra cătră Berlin.

Viena, 27 Februarie. Ministrulŭ-preşedinte *Bánffy* conferà înainte de amédĭ cu ministrulŭ comunŭ de finance, *Kállay* şi plecà, împreună cu ceilalţĭ ministrii, séra spre Budapesta.

Literatură.

Raporturĭ economice ale legaţiunilorŭ şi consulatelorŭ României. Seria XI Noemvre 1894. Bucurescĭ. Imprimeria statului — Acéstă seriă din colecţiunea rapórtelorŭ economice a fostŭ publicată de curêndŭ de către departamentulŭ afacerilorŭ comerciale şi consulare alŭ ministerului de esterne. Ea conţine rapórte economice şi comerciale fórte interesante şi instuctive dela agenţia din Sofia şi dela consulatele din: Amsterdam, Anvers, Stockholm, Württemberg, şi statele Hohenzollern, Berlinŭ, Scheveningen, Brema, Breslau, Veneţia, Neapolŭ, Barcelona, Hamburg, Lipsca, Helsingfors, Ostende, Petersburgŭ, Paris, Christiania, Kcppenhaga, Gothenburg (Svedia) şi Rusciucŭ. — Se află în depositŭ la librăria Socecŭ & Comp. Calea Victoriei 7. Pretulŭ 7 Lei.

*

Scimŭ, că *Institutulŭ de editură Ralian şi Ignatŭ Samitca* din Craiova a luatŭ pe la începutulŭ acestui anŭ hotărîrea de-a edita o publicaţiune periodică sub titlulŭ: „*Biblioteca de popularisare pentru literatură, sciinţă şi artă*“, a căreia memire este de-a face cunoscutŭ publicului românŭ cele mai de valóre scrierĭ literare, sciinţifice şi artistice ale tuturorŭ popórelorŭ culte. Primele douĕ volume apărute, pe carĭ le-amŭ anunţatŭ la timpulŭ sĕu, suntŭ: **Iubita**, romanŭ de Traianŭ Demetrescu, şi **Glume şi Poveştĭ poporale**, de Dumitru Stăncescu. Acum au apărutŭ alte dóuĕ volume, dintre carĭ unulŭ conţine o colecţiune de vre-o 17 novele, întitulate **„Fiă-care la rêndulŭ sĕu“**, a cărorŭ autóră este cunoscuta nóstră scriitóre *Sofia Nădejde.* Form. 8⁰ de 240 pag., hărtiă fină şi tiparŭ curatŭ. Costă unŭ esemplarŭ 2 lei. — Celalaltŭ volumŭ conţine o colecţiă de **Novele siberiene**, de Vladimirŭ *Kocolenko*, traduse în românesce de *I. Hussarŭ.* Form. 8⁰ de 105 pag. Preţulŭ numai 30 banĭ (15 cr.). In aceeaşĭ colecţiune vorŭ apăré în curêndŭ: Din anii tinerĭ, poesii de Virgilŭ N. Cişmarŭ şi Realiste, poesii de Dum. Teleorŭ.

NECROLOGŬ. Inconsolabilĭ: Sevastia, ca soţiă; Eugenia, Elena, Gabrielŭ, Maria, Aurelŭ, Clara, Ionelŭ, Margareta şi Traianŭ, ca copiĭ; Ioanŭ Russu Abrudeanulŭ, ca ginere; căpitanŭ Tereozescu şi Sevastia Tereozescu, ca cumnatŭ şi cumnată, au adênca durere a vĕ face cunoscută perderea, ce au suferitŭ în persóna soţului, tatălui, socrului şi cumnatului lorŭ **Gabrielŭ Andreiaşŭ**, funcţionarŭ superiorŭ la Direcţia generală a poştelorŭ şi telegrafelorŭ, cavalerŭ alŭ ordinului „Coróna României“, încetatŭ din viéţă în diua de 12 Februarie v. c. ora 7.40 min. diminéţa, în etate de 58 anĭ. Inmormêntarea s'a făcutŭ Marţĭ, 14 Februarie, în cimitirulŭ Colentina.

Bucurescĭ, Februarie 1895.

DIVERSE.

O pasére din Norvegia în Ungaria. Erna grea şi lungă a mânatŭ o pasére din părţile nordice europene în Ungaria de Sudŭ. E unŭ esemplarŭ din aşa numitele „Bombicilla garrulla“, carĭ trăescŭ în Norvegia, Danemarka şi Germania de Nordŭ. Dilele trecuie a fostŭ prinsă de copii; bĕtrânii prevestescŭ din acestŭ casŭ o érnă lungă.

Proprietarŭ: **Dr. Aurel Mureşianu.**
Redactorŭ responsabilŭ: **Gregoriu Maiorŭ.**

Cursulŭ pieței Brașovŭ.

Din 26 Februarie 1895.

Bancnote rom.	Cump.	9.74	Vênd.	9.77
Argint român.	Cump.	9.70	Vênd.	—.—
Napoleon-d'orĭ	Cump.	9.77	Vênd.	—.—
Galbenĭ	Cump.	5.85	Vênd.	5.90
Ruble rusescĭ	Cump.	132.—	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump.	60.20	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.75	Vênd.	101.75
Lire turcescĭ	Cump.	11.15	Vênd.	—.—

Nr. **4327**—1895.

szb.

Concursŭ medicalŭ

Pentru intregirea **postului de medicŭ** alŭ comunelorŭ din cerculŭ Branului devenitŭ vacantŭ prin dimisionare, se scrie concursŭ cu următórele emolumente:

1) Salariu anualŭ de 600 fl. v. a.

2) Pausalŭ de călătorie anualŭ de 200 fl. v.

3) Cuartirŭ naturalŭ în edificiulŭ centralŭ alŭ comunelorŭ Brănene.

4) Șese (6) stânjinĭ de lemne de focŭ.

5) Pentru fie-care visită dela pacienţĭ unŭ minimumŭ de 50 cr., éră în locuința pacientului afară de vecitură, pentru fie care jumătate ḑi unŭ minimumŭ de 1 fl., și pentru ḑiua întrégă 2 fl. v. a., éră săracii pe jumătete à conto comunei respective.

6) Pentru misiunile administrative séu judecătorescĭ diurnele prescrise.

7) Până nu esistă în Branŭ apothecă formala, medicalŭ va întreține apothecă de casă.

8) Avêndŭ a conduca cura climatică, din acésta încă va avea venitele amĕsuratŭ activitaţiei sale.

Concursele instruate cu documentele de lipsă au sĕ se trimită la Pretura din Branŭ (p. u. Törcsvár) **până la 20 Martie a. c.**

Concurenţii vorŭ dovedi că posedŭ perfectŭ limba română.

Ḑiua de alegere se defige pe 26 Martie a. c. st. n. în localulŭ oficiului pretorialŭ în Branŭ.

Branŭ, în 10 Februarie 1895.

D. Benedek,
pro o pretore.

Insciințare.

D-nii membrii ai societății de imprumutŭ și păstrare

„AURORA"

suntŭ învitaţĭ a participa la

adunarea generală a XXI-a,

care va avé locŭ **Duminecă în 24 Martie 1895 la 10 óre a. m.** în sala școlei fondaționale populare superióre din Năsĕudŭ.

Pentru casulŭ, căndŭ acéstă adunare nu s'ar puté ţiné din lipsa voturilorŭ recerute, *prin acésta se convócă tot-odată* **a doua adunare,** *care va avé locŭ în 7 Aprilie 1895 la óra și locŭ fixată,* în care vorŭ aduce hotărîrĭ valabile membrii presenţĭ.

Ordinea ḑilei:

1) Raportulŭ direcțiunei și al comisiunei censurătóre.

2) Statorirea bilanțului pe anul 1894, distribuirea profitului și darea absolutoriului pentru anulŭ de gestiune espiratŭ.

3) Alegerea alorŭ doi membrii în consiliulŭ administrativŭ.

4) Alegerea comisiunei censurătóre.

5) Propunerile consiliului administrativŭ și eventualŭ alte propunerĭ însinuate în sensulŭ statutelorŭ.

Năsĕud, 23 Februarie 1895.

DIRECȚIUNEA.

Nr. 14457—1894.

PUBLICAȚIUNE.

Spre scopulŭ asigurărei lucrărilorŭ curățirei stradelorŭ și canalurilorŭ în orașulŭ Brașovŭ și suburbii, pe durata din 1 Iulie 1895, până în 30 Iunie 1900, se va ține Joi în 7 Martie a. c. o pertractare scripturistică de oferte.

Se învită decĭ oferenţii, de a-șĭ aşterne celŭ multŭ până în 7 Martie a. c. 12 óre la prânḑŭ primariului, séu locţiitoriului sĕu, ofertele scripturistice, sigilate, provĕḑute cu timbru de 50 cr. și cu unŭ vadiu de 10% din suma anuală oferată, observându-se, că după 12 óre a amintitei ḑile nu se mai primesce nicĭ unŭ ofertŭ.

Ofertele se potŭ oferi asupra tuturorŭ lucrărilorŭ de curăţire în întregulŭ orașŭ, séu asupra singuraticelorŭ părţĭ ale orașului, și anume: Cetate, Scheiu, Brașovulŭ vechiu, Blumĕna.

Pe cuverta ofertului este a se arăta, că asupra cărorŭ lucrărĭ se estinde ofertulŭ; în ofertŭ are de a se aminti în cifre și litere suma anuală de rebonificare.

Ofertele au se pórte subscrierea oferentului, pe lângă declarațiunea, că oferentului îi suntŭ cunoscute condițiunile de oferte și cele contractuale, și că se supunŭ lorŭ necondiționatŭ.

Condițiunile de oferte și cele contractuale se află, până la ḑiua pertractărei de oferte, în odaia de expediţiă a acestui magistratŭ, spre esaminare din partea fie-căruia Deschiderea ofertelorŭ așternute se va face în 7 Martie a. c. la 4 óre p. m. în odaia ședințelorŭ magistratuale (Strada Porţii).

Brașovŭ, în 13 Febr. 1895.

629,1—2 **Magistratulŭ orășenescŭ.**

Nr. 1490—1895.

PUBLICAȚIUNE

referitóre la încassarea competințelorŭ după apă.

Aprobându-se prin ordinaţiunea Inaltului ministeriu de Interne din 23 Ianuarie a. c. Nr. 1763/III b. dispoșițiunile ulterióre la statutulŭ pentru apă, statorite în ședința representanţei comunale orășenescĭ din 6 Noembre 1894, a cărorŭ vigóre se începe cu 1 Ianuarie 1894, se aduce la cunoscința generală, cumcă spre scopulŭ statorirei și încassărei competințelorŭ pentru apă după tarif se va suscepe în procsimele ḑile conscrierea tuturorŭ acelorŭ case și realitaţĭ panecsiale la reţeaua conducerei de apă, séu aflătóre în acele strade și pe astfelŭ de locurĭ, carĭ se atingŭ de acéstă reţea. Conscrierea se estinde mai departe asupra localităţilorŭ, bucătarilorŭ, lucrătórelorŭ, prăvăliilorŭ, magazinelorŭ, despărţĕmintelorŭ de baiă, asupra vitelorŭ, carĭ se află în raionulŭ acelorŭ case și pe astfelŭ de realităţĭ, și în fine asupra trăsurilorŭ menite pentru transportarea persónelorŭ.

Se provócă decĭ toţĭ posesoriĭ ăstorfelŭ de realităţĭ și case, precum și chiriașiĭ, ca se dea cu tótă acurateţa comisarilorŭ de conscriere datele referitóre la statorirea chiriei pentru apă, concedându-le totŭ deodată și oculaţiunea singuraticelorŭ localităţĭ și a altorŭ obiecte de conscriere. Ne acurata amintire séu retăcerea obiectelorŭ pentru conscriere, precum și ne acurata amintire a chiriei de casă se pedepsesce, ca contravenţiune.

Brașovŭ, în 15 Februarie 1895.

628,1—2. **Magistratulŭ orășĕnescŭ.**

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.